

Naturvernforbundet i Buskerud

e-post: buskerud@naturvernforbundet.no

Drammen, 7.6.2022

PEFC Norge
mail@pefc.no

Høring revisjon PEFC N02

Naturvernforbundet i Buskerud vil med dette gi vårt syn på forslag til revidert Norsk PEFC Skogstandard.

Kravpunkt 1. Forvalteransvar og skogsertifiseringsavtale.

I dette kravpunktet er FNs bærekraftsmål kommet inn. Det er bra, men blir sannsynligvis lite forpliktende og konkret i det daglige arbeidet.

“Skogeier er ansvarlig for at den som utfører arbeid i skogen har kunnskap om skogens kjente miljøverdier. I lovverket står det at skogeier skal kjenne miljøverdiene i egen skog. Kunnskapen er basert på MiS-registreringer, eller åpne baser. MiS –systemet fanger bare opp en brøkdel av naturverdiene, og innholdet i Naturbase er avhengig av frivillig innsats. Det bør være et minstekrav at skogeier kjenner til tiurleiker og rovfugltreier i egen skog.

Kravpunkt 2. Arbeidskraft og sikkerhet.

Dette punktet er uendra.

Kravpunkt 3. Planlegging av skogbruket.

I dette kravpunktet er det blant annet kommet inn et krav om variasjon av hogstformer. Det er en liten innskjerpelse i forhold til før, at hogstform er nevnt spesifikt. Når det gjelder hensyn til friluftsliv har dette stort sett begrenset seg til å rydde stien etter hogst. Det er sjelden at fine trær, med liten økonomisk verdi har stått igjen langs stien. Hogstformen, selv i områder som er særlig viktig for friluftsliv, har vært flatehogst.

Kravpunkt 4. Landskapsplan.

Dette er et nytt kravpunkt. Det er et krav om å lage en landskapsplan for skogteiger over 10.000 dekar. Det er spesifikt nevnt i punktet at planen skal omfatte retningslinjer for valg av hogstform, herunder hvordan omfanget av lukket hogst kan økes. Vi regner med at dette fører til øket bruk av lukket hogst framover. Det bør også inn et krav i forhold til mindre skogteiger enn 10.000 dekar. Det må ei samordning til, slik at ei flatehogst ikke blir for stor. Det må legges områdeplaner for dette uavhengig av den enkelte skogeier.

Kravpunkt 5. Skogsveger.

Det har utviklet seg en uheldig praksis at mange skogsveger bygges uten søknad. Når det blir oppdaget blir søknad sendt, og saken behandles som om søknaden var sendt til rett tid, og vegen ikke var bygget. Dette bør skjerpes inn.

At bygging av skogsveger i områder med lite tekniske inngrep, og som er viktig for friluftsliv og biologisk mangfold unngås er viktig. Intensjonene til kravpunktet er positive. Men ordet ”normalt” i setningen over bør ut, den gir åpning for næringas tolkninger for å unngå kravet, og gjør det umulig å håndheve det som er intensjonene for kravet.

Det må ikke være mulighet for å gjøre unntak når det gjelder bygging av veg i nøkkelbiotop og biologisk viktige området med såkalt erstatningsareal.

Kravpunkt 6. Friluftsliv.

Det er små endringer fra forrige standard. Hva skognæringa legger i å ivareta opplevelseskvaliteten, særlig langs stier og skiløyper, er vanskelig å oppfatte. Skognæringa hogger flatehogst langs stien, rydder stien i etterkant, og er strålende fornøyd med innsatsen. Selv om området er lagt ut på kommunen arealplan som særlig viktig friluftsområde sitter skogbruksjefene på begge hendene sine. På dette punktet er det stort rom for forbedring, og det kan gjøres med enkle, og lite kostnadskrevenende grep.

Kravpunkt 7. Samiske rettigheter.

Dette punktet er mye mer utfyllende enn tidligere. Det er positivt.

Kravpunkt 8. Bevaring av skogarealet.

Det er kommet inn et krav om at skogeier ikke kan foreta en irreversibel omdisponering av skogarealet på mer enn 5%.

Det er også spesifisert hvilke områder som ikke kan omdisponeres. Dette er positivt.

Kravpunkt 9. Genbevaring - skogstrær.

Ingen endring av punktet.

Kravpunkt 10. Åpenhet om miljøinformasjon.

NiB har brukt mye tid og krefter på å få ut miljøinformasjon fra skognæringa.

Det gjelder innsyn i konkrete klagesaker, der vi ikke får ut informasjon om sertifiseringsselskapets behandling av disse.

Det har også vist seg umulig å få innsyn i administreringa av nøkkelbiotoper.

Vi avslørte hogst/ ødeleggelse av mange nøkkelbiotoper og stilte spørsmål om dette.

Svaret ble gitt i en tabell med enkle ord som “frigitt, ny arrondering, flytta, eller avvik.”

Hvilke vurderinger som ligger bak frigivning / flytting har vi aldri fått, og det etter mer enn to år. Hva som er konsekvensene av avvik har vi aldri fått innsyn i. Vi har fått vedtak i Miljøklagenemda om at informasjon skal utleveres uten at det har ført til svar fra næringa.

Det er kommet inn et nytt moment under punktet om at sertifikatholder/ skogeier skal imøtekomme et ønske om møte.

Det er positivt. Dialog kan være nyttig. Vurderinger av konkrete hogster på hvordan disse kravpunktene er blitt behandlet og vurdert av sertifikatholdere og sertifiseringsorgan, æmære tilgjengelig.

Kravpunkt 11.Hogst

Under dette punktet er det kommet flere presiseringer:

Lukkede hogster kan brukes i sump og myrskog. Den økologiske funksjonen til myr og sumpskog skal ivaretas.

Størrelse og arrondering av flatehogster og frøtrestillinger skal tilpasses landskapet.

Ved tynning/forhåndstynning skal alle trær som ikke er av økonomisk interesse spares dersom det er mulig.

Når det gjelder hensyn til og bevaring av myr og sumpskog har vi mange erfaringer på at miljøverdiene blir forringet pga hogst og grøfting. Formuleringene her er svært vage, skjønnsmessige og med flere unntaksbestemmelser Noe som gjør det umulig å gi avvik etter kravet når miljøverdiene blir ødelagt. Eks. på slike formuleringer er: *“Så langt det er mulig..., kan..., legges vekt på..”* Det står også at i sumpskog er buskvegetasjon spesielt viktig. Hvilket kunnskapsgrunnlag bygger dette på? I sumpskog er eldre trær spesielt viktig. Det opprettholder et stabilt klima, og er substrat for arter som lever i sumpskogen. Mange sumpskoger er små, kravet om hensyn bør gjelde fra 1 dekar og oppover.

Kravpunkt 12. Avfall og forurensing.

Dette punktet er tilnærmet uendret.

Kravpunkt 13.Livsløptrær og døde trær.

Det er kommet inn et krav om kartfesting av livsløptrærne, og rapportering om dette i sentral database, noe som er positivt..

Vi har ofte opplevd at kravet om å velge livsløptre blant de eldste trærne ikke er fulgt.

Det blir også hogd selje, rogn og osp som er særlig viktige for insekter og dyreliv.

Dette punktet må skjerpes inn. All selje, osp og rogn må spares.

Kravpunkt 14. Terrengransport.

Det er kommet inn et krav om at dersom terrengransport skjer i biologisk viktige områder skal person med skogbiologisk kompetanse avklare dette skriftlig. Denne vurderinga må være åpen for allmenheten.

Kravpunkt 15. Langsiktig virkesproduksjon.

Skogen hogges mens den er for ung. Alder for hogst må heves av klimahensyn.

Kravpunkt 16. Markberedning.

Markberedning burde ikke være lovlig. Punktet må ut.

Det blir brukt begrepet årssikker vannføring i dette kravpunktet, men i kravpunkt 27. Vannbeskyttelse vises det til bekker over eller under 1m. Standarden må være konsekvent i bruk av dette. Vannressursloven bruker begrepet årssikker vannføring, og loven overkjører uansett standarden. Markberedning må ikke utføres så nær bekk uansett størrelse, så lenge det renner vann der.

Kravpunkt 17.Treslagsfordeling.

Her har det kommet inn et forsterka krav om lauvtreinnslag. Me dtanke på framtida og klimaendringer er det viktig med størst mulig variasjon i treslagstype.

Lauvtre skal prioriteres som livsløptre. Dette er positivt.

Kravpunkt.18. Bruk av plantevernmidler.

Plantevernmidler må forbys i skogen, eller være unntaket når alt annet er prøvd.

Kravpunkt 19. Gjødsling og næringsbalanse.

Gjødsling av skog bør ikke være lovlig fordi det er negativt for biologisk mangfold, og kan føre til avrenning til bekk, innsjø, og fjord.

Kravpunkt 20. Bruk av utenlandske treslag.

Bruk av utenlandske treslag som sitka må ta slutt. Erfaringene med fremmede treslag, og sitka spesielt viser at det er stor fare for spredning av dette treslaget, noe som kan være negativt for biologisk mangfold i området.

Kravpunkt 21. Påskoging og treslagskifte.

Det er positivt at treslagskifte nå begrenser seg til områder der det tidligere har vært gjennomført slike tiltak. Allikevel er vår mening at treslagskifte og planting av gran i områder der dette ikke er naturlig, er negativt for biologisk mangfold og må forbys.

Kravpunkt 22. Nøkkelpotoper

Kravet til kartfesting av nøkkelpotoper er senka fra 100 til 50 dekar. Det er positivt.

Vår erfaring er at MiS -metodikken i liten grad fanger opp miljøverdiene i skogen.

Det oppleves for oss som at nøkkelpotopene helst avsettes der det er vanskelig å komme til med drift, ikke der verdiene er høyest. Det er også nesten umulig å få innsyn i utvalgsprosessen, og administreringen av nøkkelpotopene i etterkant.

Når det gjelder konsultasjon med miljødatabaser, og funn av kartfesta miljøinformasjon skal person med skogfaglig kompetanse vurdere etablering av flere nøkkelpotoper. Så langt har vi ennå ikke opplevd at dette har skjedd, og vi har heller ikke fått tilgang til biologs vurdering.

Vi har derimot opplevd at rødlista arter har blitt ødelagt fordi skognæringa påstår at den er vanlig i området og de trenger derfor ikke ta hensyn til arten. Skognæringa overprøver rødlista, uten at det får konsekvenser. Det er et krav at kartlegging, utvelgelse eller endring av nøkkelpotoper skal valg begrunnes og dokumenteres.

Dette skjer ikke i den virkelige verden.

Naturvernforbundet i Buskerud har etterspurt hvilke vurderinger som er blitt gjort (ved hogstplanlegging) der det er registrert truede arter eller truede naturtyper. Dette gjelder mange hogster. Vår erfaringer her er at det aldri gjøres en kartlegging av livsmiljøer som grunnlag for vurdering av nøkkelpotop. På den måten fungerer ikke kravpunktet etter intensjonene. Det må presiseres at det skal gjøres en kartlegging av livsmiljøer i slike tilfeller. Begrepet "vurdering" er alt for vagt. Begrepet blir også brukt som et "krav" der det er registrert 4 skoglevende NT arter eller mer. Det må stilles krav om at livsmiljøer med høye verdier skal bevares. Vi ønsker også å påpeke at det i mange tilfeller ikke gjøres en registrering av hele livsmiljøet sin utstrekning, f.eks ved revisjon. Men kun en tilfeldig del av livsmiljøet. Vi har også merket oss at skogselskapene benytter begrepet "nøkkelpotop" på det som er å regne som såkalte hensynssoner til registrerte enkeltforekomster av truede arter. Noe som ikke har noe med bevaring av levestedene til den og alle andre rødlistearter som finnes der.

Noe som er nytt i dette høringsutkastet i fra eksisterende standard, er at vurderingene om etablering av nøkkelpotop ikke lenger trenger å være basert på MiS metodikken, men at den kan også være basert på annen offentlig metode. Vi mener at det er uheldig at det ikke blir presisert hvilke metodikk som skal brukes. Det vil kunne være et smutthull for skognæringa til å unnlate å kartlegge levestedene til rødlisteartene, uten at det bryter med PEFC skogstandard. Det gjør det vanskelig å påvise avvik, noe som er helt vesentlig for at skogsertifiseringen skal fungere.

Kravpunkt 23. Biologisk viktige områder.

Dette er et nytt punkt som skal sikre ivaretagelse av biologisk viktige områder i skoglandskapet over tid. Det er veldig positivt.

At skogeiendommer over 1500dekar skal avsette 5% av skogen til biologisk viktig område, og at det skal være minst 10% biologisk viktig område i et overvåkingsområde er et framskritt.

Kravet må være på samme nivå som målet for det offentlige skogvernet, 10 %. Landskapsvernområder bør ikke telle med. Dersom yngre kalkkog skal telle med, så må det være etter at den eldre mest bevaringsverdige kalkskogen er kartlagt og bevart. Det samme gjelder for naturtyper etter miljødirektorates instruks, lokalitetskvalitet må tas hensyn til. Et hierarkisk system hvor de viktigste vediene sikres først. I ytterste konsekvens vil gammelskogen på eiendommen hogges, mens hogstflater og ungskog inngår som biologisk viktige områder. Tresatt impediment som ikke er viktig for biologisk mangfold bør ikke telle med. Kantsoner bør heller ikke telle med, fordi slik de forvaltes i dag har de ingen spesiell verdi for biologisk mangfold (smale soner med kun yngre trær).

Kravpunkt 24. Hensyn til rovfugler og ugler.

Ny kunnskap har ført til flere endringer på dette kravpunktet. Hønehauk har fått en skjerping når det gjelder tidsperiode for reir som ikke er i bruk. Tida er økt fra 5 til 10 år. Det må inn en presisering om hvem som skal dokumentere dette. Det er nødvendig å få inn et krav om maksimal størrelse på en flatehogst. Det hjelper lite å ta hensyn til en rovfugl dersom hogst ødelegger leveområdet.

Fiskeørn har fått nye krav. Det kan hogges inntil reiret, men et stabilt tre med flat krone skal igjensettes.

Vår oppfatning er at det må stå igjen minst 3-5 trær, for å gi fiskeørna noe å velge i.

Vi mener også at der avstanden til kongeørnreir er mindre enn 300m, og hekkeplassen ligger ved mye brukt sti eller veg, må det ikke hogges.

Kravpunkt 25. Hensyn til tiurleik.

Det er kommet inn en presisering for leiker med mer enn 15 tiur. Da skal det inn en person med særskilt kompetanse på storfugl som skal lage en forvaltningsplan for fuglenes dagområde.

Dette er bra, men det må også inn et krav om at skogeier må kartlegge området med tanke på tiurleiker og rovfugler før hogst blir satt i gang.

Det mangler en tidsavgrensing for hogst. Det må være forbudt å hogge i nærheten av tiurleik i perioden mars-juni.

Kravpunkt 26. Hensyn til andre hekkende fugler.

Dette er et nytt kravpunkt som skal ivareta hekkende fugl.

I perioden mai, juni og juli skal skogsdrift i skog av spesiell betydning for fuglelivetsøkes unngått.

Dette er positivt, men formuleringen "søkes unngått" er svak og gir næringa full styring. Ordet søkes må fjernes.

Kravpunkt 27. Vannbeskyttelse.

Dette punktet er stramma inn og er mer i tråd med Vannressursloven, som overstyrer PEFC.

Vannressursloven bruker begrepet årssikker vannføring, mens standarden bruker 1 eller 2m for å skille kravspesifikasjonene. I kravpunkt 16 er det brukt årssikker vannføring. Det er viktig med lik bruk av begrep i standarden. Det er mest naturlig å holde seg til vannressursloven sine begreper fordi denne overstyrer standarden uansett.

Begrepet økologisk funksjon er kommet med og er i tråd med vannressursloven.

Et mer fyldig spesifikasjonsliste gjør tolkningsrommet mindre. Problemet er hvordan dette blir gjort i praksis.

En stor aktør påstår at krav til kantsone ikke gjelder for elv i gjuv.

Det er vanskelig å finne belegg for denne tolkninga i standarden, men det har ikke fått konsekvenser for aktøren.

Det har vært umulig å få innsyn i hva sertifiseringsselskapet mener om dette. Slik maktarroganse skaper liten respekt for systemet.

Kravpunkt 28. Myr og sumpskog.

Nygrøfting er ikke tillatt, men grøfterensk og justering av eksisterende grøftesystem kan skje.

Dette er et vanskelig punkt som lett kan føre til skjult nygrøfting. Ordet grøftesystem må byttes med ordet grøfter. Når vi nå vet hvor viktig myr er for karbonbinding må det bli et forbud mot all grøfting av intakt myr og sumpskog. Se ellers våre kommentarer til kravpunkt 11. Kantsonen skal normalt stå urørt - hogst i kantsonen skal dokumenteres.

Det er viktig å presisere at dokumentasjonen må være tilgjengelig for allmenheten.

Kravpunkt 29. Brannpåvirket skog.

Bare språklige endringer i dette kravpunktet.

Kravpunkt 30. Kulturminner og kulturmiljøer.

Presisering av at livsløpstrær ikke skal avsettes innenfor sikringssonen.

Generelt:

Det har kommet inn flere nye miljøkrav som gjør standarden bedre. Det er fremdeles store tolkningsmuligheter i språkbruken som gjør at næringa kan greie å finne nye smutthull for å unngå å ta miljøhensyn. Etter vårt syn er ikke selve regelverket som er hovedproblemet. Det er oppfølginga av regelverket i praksis. Vi opplever sjelden å få medhold i våre klager, og vi får heller ikke innsyn i hvordan våre klager er blitt behandla i systemet.

Naturvernforbundet mener det er helt vesentlig at en sertifiseringordning bygger på sertifiseringskrav som er tydelige og spesifikke nok til at tiltak/hogst som bryter med hensikten og intensjonene som ligger til grunn for kravene skal gi avvik. Avvik er det eneste som gir grunnlag for sanksjoner. Kontrollsystemet har en vesentlig funksjon. I motsatt fall vil standardkrav kun ha en funksjon som veileder på hva som bør gjøres, noe som kan ses på som frivillige miljøhensyn uten garanti ovenfor markedet. Et godt eksempel på dette finner vi under det som omhandler MiS og nøkkelbiotoper. Her er det krav om vurderinger og dokumentasjon, men ingen krav om hva som skal bevares. I praksis har sertifikatholderne rett til gjøre hva de vil, uavhengig av hvor tynne og feil vurderingene måtte være. Vi får heller ikke innsyn i prosessen.